

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури
Кафедра архітектури та середовищного дизайну

03-08-91М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять з навчальної дисципліни
«Історія сучасної та новітньої архітектури»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Архітектура та
містобудування» спеціальності 191 «Архітектура та
містобудування» денної форми навчання

Рекомендовано науково-
методичною
радою з якості ННІБА
протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Рівне – 2022

Методичні вказівки з навчальної дисципліни «Історія сучасної та новітньої архітектури» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Архітектура та містобудування» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» денної форми навчання [Електронне видання] / Смолінська О. Е. – Рівне : НУВГП, 2022. – 18 с.

Укладач: Смолінська О. Е., кандидат архітектури, доцент кафедри архітектури та середовищного дизайну.

Відповідальний за випуск Михайлишин О. Л., доктор архітектури, професор, завідувачка кафедри архітектури та середовищного дизайну

Керівник групи забезпечення спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» Михайлишин О. Л., доктор архітектури, професор, завідувачка кафедри архітектури та середовищного дизайну

© Смолінська О. Е., 2022

© НУВГП, 2022

Зміст

1. Загальні положення.....	3
2. Мета і завдання.....	5
3. Структура навчальної дисципліни.....	5
4. Тематика семінарських занять.....	15
5. Самостійна робота.....	17
6. Рекомендована література.....	17

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «Історія сучасної та новітньої архітектури» відіграє роль загальноосвітнього предмету, що має на меті розширення художньо-естетичного кругозору студентів та формування у них загальної уяви про головні напрямки розвитку світової та вітчизняної архітектури.

Основна мета даного курсу - розглянути широкий спектр творчих пошуків плюралізм стилів і напрямів архітектури останньої третини ХХ – початку ХХІ ст., в країнах Західної Європи, України, Росії, Америки і Японії.

Ретельно підібраний ілюстративний ряд, представлений у вигляді графічних малюнків, фото- та відеоматеріалів, присвячених найбільш яскравим творам всесвітньо відомих майстрів архітектури, представників різних стилістичних напрямів, допомагає виділити головне, характерне і необхідне для першочергового вивчення. Даною навчальною дисципліною розглядається широкий спектр творчих пошуків майстрів новітньої архітектури.

Основою цієї дисципліни став аналіз численних вітчизняних і зарубіжних літературних джерел, присвячених архітектурі останньої третини ХХ ст. – початку ХХІ ст. Доступ до зарубіжної професійної літератури та можливість знайомства з архітектурними творами в натурі (фото- та відеозйомка) дозволяють проводити конкретний аналіз новітньої архітектури.

Професійне залучення майбутніх архітекторів до величезного досвіду світової архітектурно-будівельної практики, закладка необхідних знань, без яких складно орієнтуватися в сучасних

тенденціях архітектури, відбувається в процесі вивчення курсу «Історії сучасної та новітньої архітектури».

Студенти повинні отримати чітке уявлення про загальний складний процес розвитку сучасної архітектури у досить стислі терміни визначені учбовими планами.

У комплексі з іншими історико-теоретичними дисциплінами «Історія сучасної та новітньої архітектури» розвиває професійну культуру, формує інформованого, інтелектуально мислячого студента. Допомогає аналізувати напрями, стилістичні течії і визначні архітектурні об'єкти майстрів різних стилістичних напрямів.

В процесі навчальних занять студент повинен **знати:**

- основні чинники, що визначили специфіку архітектурного процесу останньої третини ХХ – початку ХХІ ст.;
- найвизначніші об'єкти архітектури у країнах Західної Європи, України, Америки, Японії та ін., що представляють різні типологічні групи об'єктів, архітектурні стилі, етапи еволюції архітектурних форм;
- сучасні тенденції розвитку новітньої архітектури;
- аналізувати основні стилі та напрями, які формували концептуальний ландшафт архітектурного розвитку останніх десятиліть ХХ ст. та на початку третього тисячоліття;
- визначних архітекторів сучасності різних стилістичних напрямів та їх основні архітектурні твори.

В результаті засвоєння дисципліни студент повинен **вміти:**

- на основі отриманих знань визначати головні закономірності розвитку новітньої світової та вітчизняної архітектури;
- систематизувати пам'ятки архітектури і містобудування;
- аналізувати конкретну пам'ятку архітектури або містобудування, виявляти найбільш типові або специфічні риси їх об'ємно-планувальної і композиційної структури.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ

Основна мета даного курсу – розглянути широкий спектр творчих пошуків плюралізм стилів і напрямів архітектури останньої третини ХХ – початку ХХІ ст., в країнах Західної Європи, України, Росії, Америки і Японії.

Вивчення величезного досвіду світової архітектури, закладення необхідних знань, без яких складно орієнтуватися у сучасних тенденціях її розвитку, – важливе завдання професійної архітектурної освіти. Студенти повинні отримати чітку і конкретну інформацію про загальні складні процеси розвитку сучасної архітектури, на що і спрямоване це навчальне видання.

Дисципліна «Історія сучасної та новітньої архітектури» сприяє виробленню у студентів художньо-естетичних ціннісних орієнтацій і теоретичному усвідомленню особливостей розвитку архітектури в часі.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва модулю, змістового модулю, теми	
Змістовий модуль 1. Розвиток сучасної архітектури. Стилiстичнi напрями та течії в архітектурі останньої третини ХХ – початку ХХІ ст.	
Вступ. Тема 1. Передумови виникнення сучасних стилів в архітектурі останньої третини ХХ ст. Концепції постмодернізму 1970-90-х рр.	Теоретичні концепції постмодернізму. Праця Чарльза Дженкса «Мова архітектури постмодернізму» (1977 р.). Архітектурна творчість Ф. Джонсона, П. Айзенмана, Р. Бофілла, Г. Холляйна.
Тема 2. Техніцизм і хай-тек у 1970-х	Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори: • Національний Центр культури і мистецтв

<p>роках – на поч. XXI ст.</p>	<p>ім. Ж.Помпиду на плато Бобур в Парижі (Франція), арх. Р. Роджерс, Р. Піано, 1972-1977 гг.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Будівля страхової компанії «Ллойд» в Лондоні (Великобританія), арх. Р. Роджерс, 1979-1986 рр. • Центр фірми «Рено» в Суїндоні (Великобританія), арх. Н. Фостер, 1983 р. • Штаб-квартира банківської корпорації в Гонконзі, арх. Н. Фостер, 1981 -1986 рр. • Штаб-квартира фірми «Деу» в Сеулі (Південна Корея), арх. Н. Фостер, 1997-2000 рр. • Китайський банк в Гонконзі, арх. Й. Пей, 1982-1989 рр. • Концертний зал в Руані (Франція), арх. Б. Чумі, 2001 р. • Термінал Міжнародного аеропорту Кансай в Осаці (Японія), арх. Р. Піано, 1988-1994 рр. • Пішохідний міст Філіпа II в Барселоні (Іспанія), арх. С. Калатрава, 1984-1987 рр. • Залізничний вокзал Ліон- Сатола поблизу аеропорту в Ліоні (Франція), арх. С. Калатрава, 1989-1994 рр. • Зал століття Політехнічного інституту в Токіо (Японія), арх. К. Шиохара, 1987 р.
<p>Тема 3. Ідеологія деконструктивізму. Деконструктивізм у США та країнах Європи.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Центр зборів в Колумбусі (США), арх. П. Айзенман, 1989-1993 рр. • Клуб «Пік» в Гонконзі, арх. З. Хадід, проект 1983 р. • Пожежне депо фірми «Вітра» у Вейл-Рейн (Німеччина), арх. З. Хадід, 1991-1993 рр. • Центр сучасного мистецтва в Цинциннаті (США), арх. З. Хадід, 1998 р.

	<ul style="list-style-type: none"> • Спортивний зал в Палліано (Італія), арх. М. Фуксас, 1979-85 рр. • Музей фірми «Вітра» у Вейл-Рейн (Німеччина), арх. Ф. Гері, 1987-1989 рр. • Штаб-квартира рекламної компанії «Чайет Дей» у Венісі, штат Каліфорнія (США), арх. Ф. Гері, 1989-1991 рр. • Концертний зал У. Діснея в Лос-Анджелесі (США), арх. Ф. Гері, 1987 р., 1997-2003 рр. • Музей Гуггенхайма в Більбао (Іспанія), арх. Ф. Гері, 1991 - 1997 рр. • Будівля Національного банку Нідерландів в Празі (Чехія), арх. Ф. Гері, 1992-1995 рр. • Єврейський музей в Берліні (Німеччина), арх. Д. Лібескінд, 1989- 1999 рр. • Ресторан «Бокс» в Калвер Сіті, штат Каліфорнія (США), арх. Е.-О. Моос, 1990 - 1994 рр.
<p>Тема 4. Мінімалізм в Японії.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Центр семінарів фірми «Гото» в Цуна-Ган, префектура Хеш (Японія), арх. Т. Андо, 1994-1997 рр. • Музей Чікацу-Асука в Мінамі-Каваті, префектура Осака (Японія), арх. Т. Андо, 1990-1994 рр. • Храм Води на о. Аваджі (Японія) арх. Т. Андо, 1990 р. • Храм Світла в Ібакарі (Японія), арх. Т. Андо, 1989 р. • Музей сучасного мистецтва Нагі в Нагіте, префектура Окаяма (Японія), арх. А. Ісодзакі, 1992-1994 рр. • «Будинок-завіса» у Токіо (Японія), арх. Ш. Бан, 1995 р.

<p>Тема 5. Мінімалізм у країнах Америки та Європи.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Винний завод «Домінікус» в долині Напа в Каліфорнії (США), арх. Ж.Херцог, П. де Мейрон, 1995-99 рр. • Центр представницьких мистецтв та навчальний центр у Грін Валлей в Арізоні (США), арх. Е. Предок, 1996-2004 рр. • Художня галерея Гетц в Мюнхені (Німеччина), арх. Ж. Херцог, П. де Мейрон, 1989-1992 рр. • Художня школа ім. Мішеля Моттєні в унів. Бордо (Франція), арх. М. Фуксас, 1993-1994 рр. • Залізничний сигнальний блок в Базелі (Швейцарія), арх. Ж. Херцог, П. де Мейрон, 1989-1995 рр. • Виставковий павільйон Португалії на ЕКСПО-98 в Лісабоні (Португалія), арх. А. Сиза, 1996-1998 рр. • Церква Св. Марії в Марку-де-Канавесес (Португалія), арх. А. Сиза, 1990-1999 рр.
<p>Тема 6. Неоекспресіонізм у 1960 –1970-х роках</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кафедральний собор у Бразилія (Бразилія), арх. О. Німейср, 1960-1970 рр. • Філармонія в Західному Берліні (Німеччина), арх. Г. Шарун, 1956 -1963 рр. • Оперний театр в Сіднеї (Австралія), арх. Й. Утцон, инж. О. Аруп, 1956-1973 рр. • Аеровокзал в аеропорту Дж. Кеннеді в Нью-Йорку (США), арх. Е. Саарінен, 1956-1962 рр. • Аеровокзал у Вашингтоні (США), арх. Е. Саарінен, 1958-1963 рр. • Хокейний ринг університету Йельського в Нью-Хейвене (США), арх. Е. Саарінен, 1953-

	<p>1958 рр.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ресторан в Сочімілко (Мексика), арх. Ф. Кандела, 1958 р. • Лабораторія космічних променів університету в Мехіко (Мексика), арх. Ф. Кандела, 1954 р.
<p>Тема 7. Неоекспресіонізм у 1980-х роках – на початку XXI ст.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Музей О. Німеєра в Курітіба (Бразилія), арх. О. Німеєр, 2001 р. • Концертний зал в Тенерифе (Іспанія), арх. С. Калатрава, 1991 - 1998 рр. • Оперний театр в Осло (Норвегія), арх. Snøhetta, 2003-2007 рр.. • Сучасна бібліотека в Александрії (Єгипет), арх. Snøhetta, 1995-2001 р.. • Штаб-квартира банківської групи в Будапешті (Угорщина), арх. Е. Ван Егераат, 1999-2004 рр. • Новий ярмарок у Мілані (Італія), арх. М. Фукасас, 2000-2005 рр. • Офісний комплекс Asahi Beer Hall в Токіо (Японія), арх. Ф. Старк, 1990 р. • «Нані-Нані» - офіс будівельної компанії в Токіо (Японія), арх. Ф. Старк, 1990 р.
<p>Тема 8. Метаболізм та постметаболізм.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Капсульний будинок «Накагін» у Токіо (Японія), арх. К. Курокава, 1972 р. • Загальний вигляд Всесвітньої виставки ЕКСПО-70 в Осаці (Японія), генплан розроблений під керівництвом К. Танге • Будівля компанії Фуджи Телевіжн у Токіо (Японія), К. Танге, 1991 р. • Музей сучасного мистецтва в Токіо

	<p>(Японія), арх. К. Курокава, 2000-2005 рр. Культурний центр у Міто (Японія), арх. А. Ісозаки, 1990 р.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Центр для людей похилого віку Наноканакен у Кагосіма (Японія), арх. М. Такасаки, 2000 р.
<p>Змістовий модуль 2. Інноваційні принципи в архітектурі. Новітні концепції у формуванні архітектурного середовища</p>	
<p>Тема 9. Органічна архітектура у США. Органітек та біо-тек.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Музей Гуггенхайма в Нью-Йорку (США), арх. Ф. Райт, 1956-1959 рр. • Вежа Прайса в Бартлсвілі (США), арх. Ф. Райт, 1955 р. • Лабораторія фірми «Джонсон» в Расинс (США), арх. Ф. Райт, 1950 р. Вілла Прайс, Лос-Анджелес, штат Каліфорнія, (США) арх. Барт Принс 1984-1996 рр. • Будинок Стівена Скилена (Hous of Steve Skilen) в Колумбусі, штат Огайо (США), арх. Барт Принс, 1996-1999 рр. • Будинок в пустелі (Doolittle Residence), штат Каліфорнія, (США), арх. Кендрик Келлог, 1990 р. • Будинок Йена, штат Каліфорнія, (США), арх. Кендрик Келлог, 1981 р. • Ресторан «Ранчо Міраж» в Палм Спринг, Каліфорнія, (США), арх. Кендрик Келлог, 1980-ті роки.
<p>Тема 10. Органічна архітектура у</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Міський центр в Сейняйоки (Фінляндія),

<p>країнах Європи. Органі-тек та екотек.</p>	<p>арх. А. Аалто, 1958-1960 рр. <ul style="list-style-type: none"> • Будинок культури в Хельсінкі (Фінляндія), арх. А. Аалто, 1955-1958 рр. • Вище політехнічне училище в Отаниемс (Фінляндія), арх. А.Аалто, 1958-65 рр. • Палац «Фінляндія» в Хельсінкі (Фінляндія), арх. А. Аалто, 1967 -1971 рр. • Місто мистецтв і наук, Валенсія, Іспанія, арх. С. Калатрава, 1996-2004 рр. </p>
<p>Тема 11. Японський органі-тек.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори: <ul style="list-style-type: none"> • «Башта вітрів» в м. Йокогама (Японія), арх. Тойо Іто, 1986 р. • Будівля TOD'S в Токіо (Японія), арх. Тойо Іто, 2004 р. • Медіатека в передмісті Токіо Сендай (Японія), арх. Тойо Іто, 2001 р. • Будинок Лотоса (Lotus House) в м. Кавакум (Японія), арх. Кенго Кума, 2005 р. • Мікімото Гінза-2 у Токіо (Японія), арх. Тойо Іто, 2005 р. </p>
<p>Тема 12. Принципи екологічної архітектури. Екобудівлі. Екологічне містобудування.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори: <ul style="list-style-type: none"> • Вежа МБФ в Пенанге (Малайзія), арх. К. Янг, 1990-1993 рр. • Радіостанція в горах Австрії, арх. Г. Пейчел, 1979 р. • Оранжерея Люсіл Холлсел в Сан-Антоніо, штат Техас (США), арх. Э. Амбас, 1988 р. • Житлові будинки в Діетіконі (Швейцарія), арх. П. Ветсч, 1993 р. • Проект акваторіума «Музей води» в Чаттанугі (США), архітектурна група «Сайт», 1993 р. • Проект «Місто майбутньою», арх. М. </p>

	<p>Соркін, 1994 р.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Музей Ісламських мистецтв в Дохі (Катар), архітектурна група «Сайт», 1997 р. • Європейський центр вулканізму у Франції, Г. Холляйн, 1994-2001 рр. • Культурний центр Джейн-Марі Тжибаоу в Нумеа (Нова Каледонія), арх. Р. Піано, 1992-1998 рр.
<p>Тема 13. Формування парадигми дигітальної (цифрової) архітектури. Параметризм.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wing Thing (1990-ті рр.). Маркос Новак. • AlloBrain@AlloSphere (1990-ті рр.). Маркос Новак. • Параморф у Лондоні (2004, Великобританія). Марк Голторп. • Проект Powerhouse (2004). Том Ковач. • Музей експериментальної архітектури “Olzweg” в Орлеані (2006, Франція). Франсуа Роше. • Віртуальний проект музею Гуггенхейма (2000). Хані Рашид, Ліз Ен Кутюр (фірма Asymptote). • Віртуальний торговельний зал Нью-Йоркської фондової біржі (1998). Хані Рашид, Ліз Ен Кутюр (фірма Asymptote). • Рамот Полін Апартамент у Єрусалимі (1972, Ізраїль). Цві Хекер. • Житловий комплекс “Хабітат” (1967, Монреаль). Моше Сафді. • Хайнц-Галінські Скул в Берліні (1993-95). Цві Хекер. • Сторі Хол у Мельбурні (1996, Австралія). Ashton Raggatt McDougall (ARM). • Площа Федерації у Мельбурні (1997-2002). Дон Бейтс, Пітер Девідсон (LAB architecture studio).

	<ul style="list-style-type: none"> • Будинок-ембріон (1998). Грег Лінн (студія Greg Lynn FORM). • Павільйон прісної води у Роттердамі (1997-98, Нідерланди). Ларс Спойбрук (група NOX).
<p>Тема 14. Віртуальна архітектура. Фрактальна архітектура. Блоб-архітектура.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Штаб-квартира Нідерландського національного банку у Будапешті (1995, Угорщина). Ерік Ван Егераат. • Художній музей у Граці (2003, Грац, Австрія). Пітер Кук, Колін Фурньє. • Міст-павільйон на ЕКСПО-2008 у Сарагосі (2004-08, Іспанія). Заха Хадід. • Гідропірс в Хаарлеммермеєр (2002, Нідерланди), (2008-09, Італія). Asymptote. • Penang Global CITY CENTER в Пенангу (в процесі реалізації, Малайзія). Asymptote. • Мерседес-Бенц музей у Штутгарті (2004-06, Німеччина). Бен Ван Беркел (UNStudio). • Гонг Луо Клаб у Пекіні (2005, Китай). MAD Office. • Ердос музей у Кенг Бе Ши Сіті (2007, Внутрішня Монголія, Китай). MAD Office. • Місто культури в Сантьяго-де-Компостела (з 1999, Іспанія). Пітер Айзенман. • Портовий термінал в Йокогамі (1999-2002, Японія). Фаршид Муссаві, Елехандро Заерополо (Foreign Office Architects). • Son-O-House поблизу Роттердаму (2004-05, Нідерланди). Ларс Спойбрук.
<p>Тема 15. Мегаструктури в США. Мегаструктури у країнах Європи.</p>	<p>Основні об'єкти даного стилістичного напрямку та їх автори:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Будівля компанії “Трансамерика” в Сан-Франциско (штат Каліфорнія, США), арх. Уільям Перейра, 1969-1972 рр.

<p>Мегаструктури в азійсько-тихоокеанському регіоні.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Сірс Тауер (Уїлліс Тауер) в Чикаго (штат Іллінойс, США), арх. SOM, 1974 р. • Діловий квартал Дефанс у Парижі (Франція). • Велика арка Дефанс в Парижі (Франція), арх. Йохан Отто фон Спрекельсен, Поль Андрьо, 1989 р. • Район Кенері Варф в Лондоні (Великобританія). • Висотна забудова Франкфурту-на-Майні (Німеччина). • Міжнародний діловий центр «Москва-Сіті» (в процесі реалізації). • Район Пудун в Шанхаї (Китай). • Петронас Тауерс в Куала-Лумпурі (Малайзія), арх. Сезар Пеллі, 1992-98 рр. • Тайбей 101 у Тайбеї (2004, Китай). S. Yu. Lee & Partners. • Комплекс «Пальмові острови» в Дубаї (ОАЕ) (в процесі реалізації, Дубаї) • Бурдж Халіфа в Дубаї (ОАЕ), арх. Едріан Сміт, 2004-2010 • Signature Towers (раніше відомий як Dancing Towers) (ОАЕ) (проект), арх. Заха Хадід, 2006 р. • Підводний готель «Гідрополіс» в Дубаї (ОАЕ) (проект), арх. Йоахім Хаусер. • Динамічна башта в Дубаї (ОАЕ) (проект), арх. Девід Фішер.
---	---

4. ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Доповіді та реферати про творчість відомих архітекторів та їх основні роботи: Норман Фостер; Йо Мінг Пей; Річард Роджерс; Бернар Чумі.	2
2.	Доповіді та реферати про творчість відомих архітекторів та їх основні роботи: Фуміхіко Макі; Арата Ісодзакі; Альдо Россі; Архітектурне бюро BIG.	2
3.	Доповіді та реферати про творчість відомих архітекторів та їх основні роботи: Пітер Айзенман; Заха Хадід; Массиміліано Фуксас; Френк Гері.	2
4.	Доповіді та реферати про творчість відомих архітекторів та їх основні роботи: Шин Такамацу; Леон Кріе; Кристиан де Портзампарк; Архітектурне бюро Asymptote.	2
5.	Доповіді та реферати про творчість відомих архітекторів та їх основні роботи: Хіроші Хара; Ренцо Піано; Тадао Андо; Архітектурне бюро ОМА (Рем Колхас).	2

6	Доповіді та реферати про творчість відомих архітекторів та їх основні роботи: Річард Роджерс; Майкл Грейвз; Кісьо Курокава; Ганс Холляйн.	2
7	Доповіді та реферати про творчість відомих архітекторів та їх основні роботи: Паоло Портогезі; Пітер Айзенман; Алвару Вейра Сиза; Френк Гері.	2
8	Доповіді та реферати про творчість відомих архітекторів та їх основні роботи: Ренцо Піано; Сантьяго Калатрава Даніель Лібескінд; Стівен Хол.	2
9	Доповіді та реферати про творчість відомих архітекторів та їх основні роботи: Тойо Іто; Річард Мейєр; Жан Нувель; Архітектурне бюро SOM.	2
10	Доповіді та реферати про творчість відомих архітекторів та їх основні роботи: Кійонорі Кікутаке Шигеру (Сігеру) Бан Рікардо Бофілл; Архітектурне бюро Foreign Office Architects [FOA].	2
	Разом	20

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Творчість відомого архітектора по темах практичних занять (за завданням викладача). Підготовка реферату та доповіді - презентації про творчість відомого архітектора, характеристика його основних об'єктів, їх стилістичні риси.	22
	Разом	22

Самостійна робота передбачає підготовку реферату та виступу (презентації) за завданням викладача про творчість відомого архітектора, що проводиться на практичних заняттях.

6. ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності. Остання третина ХХ – початок ХХІ століть : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2010. 384 с.
2. Дженкс Ч. Язык архитектуры постмодернизма / Предисловие ред. А. В. Рябушкина, Л. Хайта. М. : Стройиздат, 1985. 135 с.
3. Енциклопедія постмодернізму / За ред. І. Е. Вінквіста, В. Е. Гейлора. К. : Основи, 2003. 503 с.
4. Криворучко О. Ю. До питання розмежування деконструктивізму і постмодернізму. *Проблеми теорії і історії архітектури України*. Сборник науч. трудов. Вып. 6. архитектурное наследие. Одесса : "Астропринт", 2005. С. 95–103.
5. Криворучко О. Ю. Сучасна архітектура. Термінологічний словник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2008. 136 с.
6. Стародубцева Л. В. Архітектура постмодернізму: Історія, теорія, практика : посіб. для студ. архітектур. спец. вузів. Київ : Спалах, 1998. 207 с.

7. Салингарос Н. Антиархитектура и деконструкция: триумф нигилизма. Часть 15, третье издание. Германия: Umbau-Verlag, Solingen, 2008. 296 с.
8. Philip Jodidio. 100 Contemporary Architects: 2 vol. (Taschen 25th Anniversary Series). Taschen, 2013. 848 p.
9. Philip Jodidio. Calatrava. Taschen, 2020. 96 p.
10. Philip Jodidio. Green Architecture (25th Anniversary Special Edtn). Taschen, 2008. 240 p.
11. Mimi Zeiger. New Museum Architecture: Innovative Buildings from around the Worl: Innovative Buildings from around the World. London : Thames & Hudson, 2005. 208 p.

Електронні ресурси

1. ArchDaily | Broadcasting Architecture Worldwide. URL: <https://www.archdaily.com>
2. World Architecture Community. URL: <https://worldarchitecture.org/>
3. Architizer. URL: <https://architizer.com>
4. Хмарочос. Незалежне медіа про важливе у великих містах. URL: <https://hmarochos.kiev.ua>
5. Освітня платформа CANactions. <https://ukr.canactions.com>
6. Шумахер П. Эпоха Параметризма: Пусть начинаются войны стилей / перевод Павла Белого. *AJ – The Architects’ Journal*. 2010. №16 (231). URL: http://www.patrikschumacher.com/Texts/Parametricism_Russian%20text.html
7. Charles Jenks. A New Paradigm in Architecture. Magazine International Project 5. 2003, no. 5. URL: <http://cih.ru/ae/ad37.html>
8. Charles Jenks. Jazyk architektury postmodernizma [The Language of post-modern Architecture]. Moscow, 1985, 135 pp. URL: <http://cih.ru/ae/ad37.html>
9. Figurny G. Modern Approaches to the Understanding of Contemporary Architecture: Charles Jenks vs. Nikos Salingaros. *Architecture and Modern Information Technologies*, 2018, no. 4(45), pp. 126–134. URL: http://marhi.eng/AMIT/2018/4kvart18/07_figurnyj/index.php